

PRESUDA SUDA

12. prosinca 1972.(*)

U spojenim predmetima od 21 do 24-72,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je Sudu uputio College van Beroep voor het Bedrijfsleven (Žalbeni sud za upravne sporove u gospodarstvu, Nizozemska), u postupku koji se vodi pred tim sudom između

International Fruit Company NV, Rotterdam (predmet 21-72),

Kooy Rotterdam NV, Rotterdam (predmet 22-72),

Velleman en Tas NV, Rotterdam (predmet 23-72),

Jan van den Brink's Im- en Exporthandel NV, Rotterdam (predmet 24-72),

i

Produktschap voor Groenten en Fruit, Den Haag,

o tumačenju članka 177. i, prema potrebi, o spojivosti određenih uredaba Komisije s člankom XI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT),

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, R. Monaco i P. Pescatore, predsjednici vijeća, A. M. Donner, A. Trabucchi, J. Mertens de Wilmars i H. Kutscher (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: H. Mayras,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Odlukom od 5. svibnja 1972., koju je tajništvo Suda zaprimilo 8. svibnja 1972., College van Beroep voor het Bedrijfsleven (Žalbeni sud za upravne sporove u gospodarstvu)

uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u dva prethodna pitanja o tumačenju tog članka i o valjanosti određenih uredbi koje je donijela Komisija.

- 2 Prvim pitanjem poziva se Sud da odluči odnosi li se, u smislu članka 177. Ugovora EEZ-u, valjanost akata institucija Zajednice i na njihovu valjanost u pogledu međunarodnog prava.
- 3 Drugim pitanjem, u slučaju da je odgovor na prvo pitanje potvrđan, pita se jesu li uredbe Komisije br. 459/70, 565/70 i 686/70, kojima su kao zaštitne mjere utvrđena ograničenja uvoza jabuka podrijetlom iz trećih zemalja, „nevaljane jer se protive članku XI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT)”, u dalnjem tekstu „Opći sporazum”.
- 4 U skladu s člankom 177. prvim stavkom Ugovora o EEZ-u „Sud je nadležan odlučivati o prethodnim pitanjima koja se tiču [...] valjanosti [...] akata institucija Zajednice.” [neslužbeni prijevod]
- 5 U skladu s tom formulacijom, Sud ne može biti ograničen razlozima na temelju kojih se može osporiti valjanost tih akata.
- 6 S obzirom na to da se takva nadležnost odnosi na sve razloge koji mogu uzrokovati nevaljanost tih akata, Sud je dužan ispitati može li na njihovu valjanost utjecati činjenica da se protive pravilu međunarodnog prava.
- 7 Da bi nespojivost akta Zajednice s odredbom međunarodnog prava mogla utjecati na valjanost tog akta, Zajednica prvo mora biti vezana tom odredbom.
- 8 U slučaju da se na nevaljanost poziva pred nacionalnim sudom, tom se odredbom isto tako mora moći građanima Zajednice dodijeliti pravo na koje se mogu pozvati pred sudovima.
- 9 Stoga valja ispitati zadovoljava li Opći sporazum ta dva uvjeta.
- 10 Nije sporno da su u trenutku sklapanja Ugovora o osnivanju Europske ekonomiske zajednice države članice bile vezane obvezama Općeg sporazuma.
- 11 Sklapanjem ugovora među sobom nisu mogle odustati od svojih obveza prema trećim zemljama.
- 12 Naprotiv, njihova želja da poštuju obveze Općeg sporazuma proizlazi jednako iz samih odredaba Ugovora o EEZ-u kao i iz izjava koje su države članice dale pri predstavljanju Ugovora ugovornim strankama Općeg sporazuma u skladu s obvezom iz njegova članka XXIV.
- 13 Ta je namjera osobito jasno istaknuta člankom 110. Ugovora o EEZ-u, koji sadržava pristupanje Zajednice ciljevima koji se nastoje ostvariti i Općim sporazumom i člankom 234. prvim stavkom, kojim je predviđeno da odredbe Ugovora ne utječu na

prava i obveze koje proizlaze iz sporazuma sklopljenih prije stupanja na snagu Ugovora, a osobito međunarodnih sporazuma sklopljenih uz sudjelovanje država članica.

- 14 Zajednica je postupno u prijelaznom razdoblju te u cijelosti nakon njegova isteka, na temelju članaka 111. i 113. Ugovora, preuzela funkcije svojstvene carinskoj i trgovinskoj politici.
- 15 Dodjeljivanjem tih nadležnosti Zajednici države članice pokazale su svoju želju da je vežu obvezama preuzetima na temelju Općeg sporazuma.
- 16 Od stupanja na snagu Ugovora o EEZ-u, a posebno od uspostave zajedničke vanjske tarife, prijenos nadležnosti do kojeg je došlo u odnosima između država članica i Zajednice konkretiziran je na različite načine u okviru Općeg sporazuma te su ga priznale druge ugovorne stranke.
- 17 Osobito se otada Zajednica, djelujući preko svojih institucija, pojavljivala kao partner u pregovorima o carinama i kao stranka različitih sporazuma sklopljenih u okviru Općeg sporazuma, u skladu s odredbama članka 114. Ugovora o EEZ-u, kojim je predviđeno da se carinski i trgovinski sporazumi „sklapa[ju] ... u ime Zajednice.” [neslužbeni prijevod]
- 18 Stoga se čini da je, u mjeri u kojoj je u skladu s Ugovorom o EEZ-u Zajednica preuzela nadležnosti koje su prije izvršavale države članice u području primjene Općeg sporazuma, učinak odredaba tog sporazuma takav da obvezuju Zajednicu.
- 19 Isto tako valja ispitati dodjeljuje li se odredbama Općeg sporazuma građanima Zajednice pravo na koje se mogu pozvati pred sudovima kako bi osporili valjanost akta Zajednice.
- 20 U tu svrhu valja razmotriti duh, opću strukturu i tekst Općeg sporazuma.
- 21 Taj se sporazum, koji se u skladu s njegovom preambulom temelji na načelu pregovora vođenih „na osnovi uzajamnosti i obostranih koristi”, odlikuje velikom fleksibilnošću odredaba, osobito onih kojima se omogućuje odstupanje, odredaba o mjerama koje se poduzimaju u slučaju iznimnih poteškoća i odredaba o rješavanju sukoba među ugovornim strankama.
- 22 Stoga u skladu s člankom XXII. stavkom 1. „[s]vaka ugovorna strana s razumijevanjem razmatra primjedbe i pristaje na konzultacije o primjedbama koje druga ugovorna strana može uputiti u pogledu pitanja koja se tiču provedbe ovog Sporazuma.”
- 23 U skladu s drugim stavkom istog članka, „ugovorne strane”, pri čemu taj pojam znači „ugovorne strane koje djeluju zajedno”, kako je navedeno u članku XXV. stavku 1., „mogu održati konzultacije s jednom ugovornom stranom ili više njih o pitanjima za koja nije moguće pronaći zajedničko rješenje u okviru konzultacija predviđenih stavkom 1.”

- 24 U slučaju da ugovorna strana smatra „da je pogodnost koja joj izravno ili neizravno pripada na temelju ovog Sporazuma poništena ili umanjena ili da je spriječena u ostvarivanju ciljeva Sporazuma kao rezultat”, među ostalim, „propusta druge ugovorne strane da ispunij svoje obveze na temelju ovog Sporazuma”, u članku XXIII. detaljno su utvrđene mjere koje predmetne strane ili ugovorne strane koje djeluju zajedno mogu ili moraju poduzeti u pogledu takve situacije.
- 25 Kad je riječ o rješavanju sukoba, te mjere, ovisno o slučaju, obuhvaćaju pisane preporuke ili prijedloge koji se „razmatraju s razumijevanjem”, ispitne postupke popraćene eventualnim preporukama, konzultacije ili odluke ugovornih strana, uključujući ovlašćivanje određenih ugovornih strana da u odnosu na druge suspendiraju primjenu svih koncesija ili drugih obveza proizišlih iz Općeg sporazuma te, napisljetu, u slučaju suspenzije, mogućnost predmetne stranke da se povuče iz tog sporazuma.
- 26 Napisljetu, u slučaju da određeni proizvođači zbog obveze preuzete na temelju Općeg sporazuma ili koncesije koja se odnosi na pogodnost pretrpe ozbiljnu štetu ili im prijeti takva šteta, ugovorna strana ima u skladu s člankom XIX. mogućnost jednostrano suspendirati obvezu kao i povući ili izmijeniti koncesiju, bilo nakon zajedničkih konzultacija sa svim ugovornim stranama i ako predmetne ugovorne strane ne postignu dogovor, ili čak, u slučaju hitnosti i na privremenoj osnovi, bez prethodnih konzultacija.
- 27 Ti su elementi dovoljni da se pokaže da se člankom XI. Općeg sporazuma, u tom kontekstu, građanima Zajednice ne može dodijeliti pravo na koje se mogu pozvati pred sudovima.
- 28 Stoga članak XI. Općeg sporazuma ne može utjecati na valjanost uredbi Komisije br. 459/70, 565/70 i 686/70.
- 29 Troškovi vlade Kraljevine Nizozemske i Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se, te budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

uzimajući u obzir postupovne akte,

saslušavši izvješće suca izvjestitelja,

saslušavši usmena očitovanja tužitelja u glavnom postupku i Komisije Europskih zajednica,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomске zajednice, a posebno njegove članke 110., 113., 177. i 234.,

uzimajući u obzir Opći sporazum o carinama i trgovini, a posebno njegove članke XI., XIX., XXII., XXIII. i XXV.,

uzimajući u obzir Uredbu Komisije br. 459/70 od 11. ožujka 1970. (SL L br. 57, str. 20.),

uzimajući u obzir Uredbu Komisije br. 565/70 od 25. ožujka 1970. (SL L br. 69, str. 33.),

uzimajući u obzir Uredbu Komisije br. 686/70 od 15. travnja 1970. (SL L br. 84, str. 21.),

uzimajući u obzir Protokol o Statutu Suda Europske ekonomske zajednice, a posebno njegov članak 20.,

uzimajući u obzir Poslovnik Suda Europskih zajednica,

SUD,

odlučujući o pitanju koje mu je odlukom od 5. svibnja 1972. uputio College van Beroep voor het Bedrijfsleven (Žalbeni sud za upravne sporove u gospodarstvu, Nizozemska), odlučuje:

- 1. Valjanost akata institucija, u smislu članka 177. Ugovora o EEZ-u, može se ocijeniti upućivanjem na odredbu međunarodnog prava ako je Zajednica vezana tom odredbom i ako se njome pojedincima može dodijeliti pravo na koje se mogu pozvati pred sudovima.**
- 2. Budući da članak XI. Općeg sporazuma nema takav učinak, ta odredba ne može utjecati na valjanost uredbi Komisije br. 459/70, 565/70 i 686/70 (SL br. L 57, str. 20., br. L 69, str. 33., br. L 84, str. 21.).**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 12. prosinca 1972.

[Potpisi]

* Jezik postupka: nizozemski